

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับที่ 3-4 ในโรงเรียนผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการเตรียมความพร้อมของกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการใช้หลักสูตร ความคิดเห็นของครูและนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อหลักสูตร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร หรือการจัดการเรียนการสอนของครู และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงหลักสูตร
2. กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน 26 คน ครู 58 คน และนักศึกษาผู้ใหญ่ 372 คน จากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 18 โรงเรียน 18 เขต
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการสำรวจความคิดเห็น เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและผู้ช่วยวิจัยอีก 1 ท่านตั้งแต่วันที่ 8-25 กุมภาพันธ์ 2530
4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อกระทง ผู้วิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยการทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะโดยการหาค่าความถี่ และเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 สถานภาพผู้บริหาร ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 26 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คือ เป็นเพศชาย 22 คน เพศหญิง 4 คน เป็นหัวหน้าสถานศึกษา 10 คน เป็นผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ 16 คน ส่วนมากมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมีจำนวน 18 คน เป็นผู้ที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรีเพียง 8 คน

1.2 สถานภาพครู ครูผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 58 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คือจำนวน 40 คน และเป็นเพศชายเพียง 18 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 33-38 ปี คือมีจำนวน 32 คน ครูส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรีคือมีจำนวน 38 คน และสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาเอกหรือโทด้านภาษาอังกฤษ คือมีจำนวนถึง 47 คน มีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนผู้ใหญ่อายุ 11-15 ปี เป็นส่วนใหญ่ และเคยได้รับการอบรมครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ 35 คน เป็นครูผู้ไม่เคยได้รับการอบรม 23 คน

1.3 สถานภาพนักศึกษาผู้ใหญ่ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงเป็นส่วนใหญ่ คือมีจำนวน 211 คน เป็นเพศชาย 161 คน ส่วนใหญ่กำลังศึกษาในระดับ 4 คือมีจำนวน 208 คน มีอายุระหว่าง 15 - 20 ปี มีความมุ่งหวังต่ออนาคตจากการเรียนภาษาอังกฤษ คือ เพื่อนำความรู้ไปใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อในชั้นที่สูงขึ้น รองลงมาคือ เพื่อเพิ่มเติมความรู้ คือมีจำนวน 204 คน และ 176 คน ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักศึกษาผู้ใหญ่ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 วิชาภาษาอังกฤษ

2.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการเตรียมความพร้อมของกรม- การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมของกรม การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการใช้หลักสูตรสอดคล้องกัน โดยมีความคิดเห็นว่าการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ มีการปฏิบัติจริง ปฏิบัติได้เหมาะสมในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ หัวข้อที่ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติจริงหรือเหมาะสมในระดับน้อยคือ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนไว้ให้ทางโรงเรียนใช้อย่างเพียงพอและกรมการศึกษา

นอกโรงเรียนสนับสนุนให้ทางโรงเรียนมีแหล่งค้นคว้าทางภาษา เช่น ห้องสมุด มุมภาษาอังกฤษ เพื่อให้ครูใช้เพิ่มเติมความรู้

2.2 ความคิดเห็นของครูและนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านทัศนคติที่มีต่อหลักสูตร

ครูมีทัศนคติต่อหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมหรือมีการปฏิบัติได้จริงในระดับมากในหัวข้อที่ว่า หลักสูตรจัดให้นักศึกษาเรียนรายวิชา ฟัง พูด อ่าน เขียนก่อนนับว่าเหมาะสม การเรียนวิชาภาษาอังกฤษช่วยให้นักศึกษามองเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาที่ใช้ติดต่อระหว่างชาติ การเรียนวิชาภาษาอังกฤษช่วยให้นักศึกษาได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม หัวข้ออื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าว ครูมีความคิดเห็นว่าเป็นเหมาะสมหรือมีการปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง คือ หัวข้อที่ว่า การจัดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกเหมาะสมกว่าการจัดให้เป็นวิชาบังคับ การเรียนวิชาภาษาอังกฤษช่วยให้นักศึกษาได้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การเรียนวิชาภาษาอังกฤษช่วยให้นักศึกษาได้ใช้เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพพื้นฐาน

นักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกับครู

2.3 ความคิดเห็นของครูและนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร (การจัดการเรียนการสอน) วิชาภาษาอังกฤษของครู

ครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตร (การจัดการเรียนการสอน) ว่ามีการปฏิบัติจริงหรือปฏิบัติเหมาะสมในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่คือ หัวข้อที่ว่า ผู้สอนแจ้งให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับหลักสูตรและจุดประสงค์ของหลักสูตร ผู้สอนสอนอย่างตั้งใจและกระตือรือร้น ผู้สอนสามารถควบคุมอารมณ์ในขณะสอน ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกทักษะการพูดอย่างเพียงพอ ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกทักษะการเขียนอย่างเพียงพอ ผู้สอนแนะนำเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาอังกฤษให้นักศึกษาทราบ ผู้สอนจัดกิจกรรมทางภาษาในแนวทางที่กระตุ้นให้นักศึกษาคิด ผู้สอนใช้อุปกรณ์การสอนช่วยเร้าความสนใจผู้เรียน ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมสรุปหรือซักถามเกี่ยวกับบทเรียน ผู้สอนมักยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา และผู้สอนจัดการวัดผลการเรียนเป็นระยะ ๆ ระหว่างภาค ข้อที่ครูเห็นว่ามี การปฏิบัติจริงในระดับมากคือ ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่สอน ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอน และข้อที่เห็นว่ามี การปฏิบัติจริง

ในระดับน้อยคือ ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกทักษะการฟังอย่างเพียงพอ ผู้สอนจัดกิจกรรมทางภาษาในแนวทางที่กระตุ้นให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติ และผู้สอนจัดกิจกรรมและเกมเพื่อสร้างความสนใจผู้เรียน

นักศึกษาผู้ใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของครูสอดคล้องกับครูผู้สอน ยกเว้นข้อที่ว่า ครูผู้สอนใช้อุปกรณ์การสอนช่วยสร้างความสนใจผู้เรียน โดยนักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีการปฏิบัติจริงในระดับน้อย ขณะที่ครูมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น

3.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักศึกษาผู้ใหญ่ในด้านทัศนคติที่มีต่อหลักสูตร

ครูและนักศึกษาผู้ใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในหัวข้อที่ว่า การเรียนวิชาภาษาอังกฤษช่วยให้นักศึกษาได้ใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาความรู้เพิ่มเติมโดยขนาดความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยกว่าขนาดความคิดเห็นของครู

นอกจากนี้แล้วไม่พบว่ามี ความแตกต่างกันระหว่างความคิดเห็นของครูและนักศึกษา

3.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร (การจัดการเรียนการสอน) วิชาภาษาอังกฤษของครู

ครูและนักศึกษาผู้ใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในหัวข้อที่ว่า ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกทักษะการพูดอย่างเพียงพอ และผู้สอนใช้อุปกรณ์การสอนช่วยสร้างความสนใจผู้เรียน โดยทั้งสองข้อดังกล่าวขนาดความคิดเห็นของครูมากกว่าขนาดความคิดเห็นของนักศึกษา

นอกจากนี้ไม่พบว่าครูและนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร (การจัดการเรียนการสอน)

และข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุง

ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุง เรียงจากมากไปหาน้อยมีดังนี้

ปัญหา

1. นักศึกษามีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน
2. นักศึกษามีพื้นฐานความรู้ไม่ดี
3. นักศึกษามักอายและไม่กล้าแสดงออก
4. โรงเรียนขาดอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น
5. ผู้สอนไม่ได้รับการเอาใจใส่เพิ่มพูนความรู้
6. ผู้สอนไม่ใช้จิตวิทยาการสอนผู้ใหญ่
7. ผู้สอนมักเป็นฝ่ายสอนหรือบรรยาย
8. ผู้บริหารไม่มีความรู้รายหมวควิชาเพียงพอจะให้คำปรึกษาแนะนำผู้สอน
9. ผู้บริหารไม่มีเวลาเพียงพอจะควบคุมดูแลให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
10. ศึกษานิเทศก์จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน นิเทศก์การสอนน้อยเกินไป
11. โรงเรียนขาดข้อสอบมาตรฐาน
12. นักศึกษาขาดเรียนบ่อย
13. นักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ
14. นักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครู
15. สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารได้ให้ข้อเสนอแนะแก่กรมการศึกษานอกโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ควรจัดให้มีการอบรมเพิ่มพูนความรู้ผู้บริหารและครู
2. ควรจัดให้มีอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น
3. ควรขอความร่วมมือจากโรงเรียนภาคปกติในด้านการช่วยเหลือและสนับสนุนด้านอุปกรณ์
4. ควรสนับสนุนให้มีแหล่งค้นคว้าความรู้ด้านการศึกษาผู้ใหญ่
5. ควรสนับสนุนงานกิจกรรมเสริมหลักสูตร

6. ควรเพิ่มการนิเทศการจั้ดการเรียนการสอนของครู
 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของครูเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรและข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขปรับปรุงเรียงจากมากไปหาน้อย

ปัญหา

1. นักศึกษามีพื้นฐานความรู้ไม่ดี
2. นักศึกษามีพื้นฐานความแตกต่างกัน
3. ขาดอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น
4. ไม่มีเวลาเพียงพอจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกทักษะได้ครบทั้ง 4 ทักษะ
5. การใช้อุปกรณ์การสอนทำให้สอนไม่ทัน
6. ผู้สอนเหนื่อยจากภาระในภาคกลางวัน
7. ผู้สอนมักต้องเป็นฝ่ายสอนหรือบรรยาย
8. เนื้อหาวิชาและเวลาเรียนไม่สัมพันธ์กัน
9. ผู้สอนใช้วิธีสอนคล้ายกับที่ใช้กับเด็กในโรงเรียนภาคปกติ
10. จำนวนนักเรียนมากทำให้ไม่สามารถตรวจงานที่มอบหมายได้ทั่วถึง
11. ผู้บริหารโรงเรียนไม่ค่อยเอาใจใส่และให้กำลังใจผู้สอน
12. กรมการศึกษานอกโรงเรียนนิเทศการสอนน้อยเกินไป

ข้อเสนอแนะ

ครูได้ให้ข้อเสนอแนะแก่กรมการศึกษานอกโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ควรจัดให้มีอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น
2. ปรับปรุงด้านเนื้อหาวิชาให้สัมพันธ์กับเวลาเรียนโดยพิจารณาปัญหา
 ด้านการเรียนรู้และการรับรู้ของผู้เรียน
3. สนับสนุนด้านความรู้เกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่
4. ขอความร่วมมือจากโรงเรียนภาคปกติในการให้ความช่วยเหลือ
 ด้านอุปกรณ์การสอน
5. จัดให้มีการจัดกลุ่มผู้เรียนตามระดับความรู้

ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุง เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

ปัญหา

1. นักศึกษามีพื้นฐานความรู้ไม่ดี
2. ผู้สอนไม่ค่อยใช้อุปกรณ์การสอน
3. ผู้สอนสอนเร็วทำให้เรียนไม่ทัน
4. ผู้สอนมักเป็นฝ่ายพูดหรือบรรยาย
5. นักศึกษาไม่มีโอกาสฟังหรือฝึกการฟังเสียงภาษาอังกฤษจากเจ้าของภาษา
6. นักศึกษาอายและไม่กล้าแสดงออก
7. ผู้สอนไม่ค่อยตรวจงานที่มอบหมาย
8. นักศึกษามีกังวลในขณะที่เรียน
9. นักศึกษามีความจำเป็นต้องขาดเรียนบ่อย
10. นักศึกษาไม่ชอบวิชาภาษาอังกฤษ
11. นักศึกษาไม่ชอบครูผู้สอน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้สอนควรใช้อุปกรณ์การสอนเช่น เทป วิดีโอและรูปภาพช่วยสร้างความสนใจ
2. ผู้สอนควรจัดให้มีการฟังเสียงภาษาอังกฤษจากเสียงเจ้าของภาษา
3. ผู้สอนควรหาวิธีแก้ไขข้อผิดพลาดของนักเรียนที่เหมาะสมแทนการแสดงอารมณ์
4. ผู้สอนควรจัดให้มีกิจกรรมหรือเกมทางภาษา
5. ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกทักษะการพูด
6. ผู้สอนควรเก็บคะแนนเป็นระยะ ๆ ระหว่างภาค

อภิปราย

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สำเร็จการศึกษาวุฒิปริญญาตรีและทำหน้าที่ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา

1.2 ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 33-38 ปี วุฒิปริญญาตรี เรียนวิชาเอกหรือโทภาษาอังกฤษและมีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ 11-15 ปี ผลจากการศึกษาสถานภาพผู้ตอบชี้ให้เห็นว่าสถานภาพดังกล่าวน่าจะมีผลต่อการใช้หลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพราะสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่เป็นปัญหาต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษคือ การที่ครูมีวุฒิค่า ไม่มีความรู้ด้านการสอนภาษาอังกฤษ ไม่ได้เรียนวิชาเอกภาษาอังกฤษและมีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษต่ำกว่า 5 ปี เป็นผลทำให้ครูขาดทักษะความรู้ความเข้าใจในการสอนการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือแก้ปัญหาไปผิด ๆ (พิมพ์ นาคสุข 2527 : 103) ดังที่ในปี 2514 ศูนย์ภาษาอังกฤษโครงการมหาวิทยาลัยร่วมกับประธานคณะกรรมการประสานงานโครงการภาษาอังกฤษระดับชาติ (1971 : 1-2) ได้ทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยขึ้น ได้กล่าวถึงปัญหาที่พบว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลคือ การที่ต้องมาเสียเวลาแก้ข้อผิดพลาดซึ่งสอนไว้ในชั้นต้น ๆ ทั้งนี้เพราะในระยะเริ่มต้นเป็นระยะที่ต้องการครูที่ดีที่สุด แต่เรากลับใช้ครูที่มีความรู้ภาษาอังกฤษ แสดงความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษน้อยที่สุด โดยการสอนภาษาที่ดีนั้น ควรเริ่มในสถานที่มีครูภาษาอังกฤษที่ดีและมีจำนวนเพียงพอ

นอกจากนี้พบว่า ครูส่วนใหญ่ได้รับการอบรมครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่มาแล้ว มีเพียง 23 คน ที่ยังไม่ได้รับการอบรมซึ่งอาจจะเป็นผลจากจุดด้อยประการหนึ่งของระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่เปิดโอกาสให้โรงเรียนที่มีครูที่มีความพร้อมในการสอน ให้ทำการสอนไปก่อนได้ แม้ว่าจะยังไม่ได้เข้ารับการอบรม โดยมีเงื่อนไขว่า จะต้องมารับการอบรมในคราวต่อไป เป็นผลให้มีครูบางส่วนสอนไปเรื่อย ๆ โดยไม่เข้ามารับการอบรม

1.3 สถานภาพนักศึกษาผู้ใหญ่ จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กำลังศึกษาในระดับ 4 มีความมุ่งหวังจากการเรียนวิชาภาษาอังกฤษคือ เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และเพื่อเพิ่มพูนความรู้ คือ มีจำนวน 204 คน และ 176 คน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิกุล เลิศมงคล-ตระกูล (2524 : 65-66) ว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ชายหญิงระดับ 3 มีจุดมุ่งหมายในการเข้ามาเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่คือ ต้องการหาความรู้เพิ่มเติม ทั้งนี้เพราะผู้เข้ามาศึกษาในระดับ 3 ต้องเป็นผู้ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 2 มักจะมีความรู้สึกว่าคุณสมบัติที่มีอยู่ยังไม่เป็นการเพียงพอทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการความรู้เพิ่มเติม โดยมุ่งเข้ามาศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่เพราะไม่สามารถจะเข้าเรียนในโรงเรียนภาคกลางวัน และ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 มีจุดมุ่งหมายในการเข้ามาเรียนคือ ต้องการศึกษาต่อในชั้นที่สูงขึ้น และจากผลการวิจัยของผู้วิจัยที่ว่า นักศึกษาระดับ 3-4 มีความมุ่งหวังจากการเรียนเพื่อใช้ในการศึกษาต่อในชั้นที่สูงขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ นั่นอาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาระดับ 4 เป็นส่วนมาก

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อการเตรียมความพร้อมของกรมการศึกษา
นอกโรงเรียนเพื่อการใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ในระดับปานกลาง เป็นส่วนมาก คือแบบเรียนที่จัดให้ทางโรงเรียนใช้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดได้เหมาะสมสำหรับผู้เรียน มีการจัดเตรียมความพร้อมให้ผู้สอนอย่างเพียงพอ จัดแนะนำผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 อย่างเพียงพอ ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนจริง ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหมวดวิชาของหลักสูตร

ในเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อการใช้หลักสูตรนั้นนับว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากผลการวิจัยที่ผ่านมามักพบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่เกิดจากตัวครูผู้สอนขาดความพร้อม ครูส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจหลักสูตร (เรณู หอมดี 2522 : 63-64) ครูมีความรู้ความเข้าใจไม่สอดคล้องกับหลักการการศึกษา

นอกโรงเรียน เนื่องจากเป็นบุคลากรที่ทำงานในระบบโรงเรียนและเป็นผลผลิตของการศึกษาในระบบโรงเรียนโดยตรงรวมทั้งครูผู้สอนขาดการเพิ่มเติมความรู้ ทักษะและทักษะ โดยได้รับการอบรมเพียง 5-7 วัน แล้วก็ดำเนินการสอน การอบรมครูเพียง 7 วันนี้ เป็นการอบรมความรู้หลากหลาย คือ ความรู้เกี่ยวกับ 1. นโยบายการศึกษานอกโรงเรียน 2. ความเชื่อมั่นพื้นฐานการศึกษาผู้ใหญ่ 3. จิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ 4. หลักสูตร 5. วิธีสอนทั่วไป 6. ประเมินผล 7. ธุรการ-การเงิน (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ 2524 : 59)

และจากการสัมภาษณ์อาจารย์สมชัย พูนทอง (2530) นักวิชาการ งานมาตรฐานการศึกษา กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า โดยปกติกรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดการอบรมครูผู้ใหญ่เพื่อไปทำหน้าที่จัดการดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่ในสถานศึกษาต่าง ๆ นั้นเป็นการอบรมครูก่อนประจำการ (Pre-service training) การอบรมความรู้จึงต้องให้ความรู้ทั่ว ๆ ไป หลาย ๆ ด้าน เพื่อประโยชน์โดยรวม เพราะครูแต่ละคนอาจยังไม่ทราบว่าตนจะเป็นเจ้าหน้าที่ธุรการ ครูผู้สอน ฝ่ายวัดผล หรืองานวิชาการ ผลกระทบอาจเกิดขึ้นในแง่ที่ครูแต่ละคนไม่สามารถได้รับความรู้เจาะลึกเฉพาะอย่าง ซึ่งปัญหานี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำลังมีโครงการแก้ไขโดย จะให้มีการอบรมครูประจำการ (In-service-training) อบรมความรู้ ครู และเจ้าหน้าที่ที่กำลังปฏิบัติงานการศึกษาผู้ใหญ่อยู่ในปัจจุบัน โดยแยกตามลักษณะงาน

นอกจากนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ยังได้จัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ โดยจัดในลักษณะอื่น ๆ คือ จัดให้มีการประชุมประจำปีอยู่เป็นประจำ เป็นการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการเตรียมความพร้อมของกรมการศึกษานอกโรงเรียนข้อที่ว่ามีการปฏิบัติจริงในระดับน้อยในด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนไว้ให้ทางโรงเรียนใช้อย่างเพียงพอ และการสนับสนุนให้ทางโรงเรียนมีแหล่งค้นคว้าทางภาษา เช่น ห้องสมุด มุมภาษาอังกฤษ เพื่อให้ครูใช้เพิ่มเติมความรู้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา

เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคการสอนพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดแคลนอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น เช่น หนังสือ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เทปบันทึกเสียง ครูไม่มีเวลาและความสามารถพอที่จะจัดทำอุปกรณ์การสอนขึ้นใช้เอง ไม่ได้รับการสนับสนุนและสถานที่ไม่อำนวยให้ใช้ (วรรณชรัตนประสิทธิ์ (2503 : 32-33) วิรัตน์ ไวยกุล (2512 : 103) จันตรี คุปตะวาทีน (2521 : 71) และธีรพงศ์ แก่นอินทร์ (2525 : 83-86) และสอดคล้องกับงานวิจัยของเรณู หอมดี (2528 : 63-64) ว่า การใช้หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาเรื่องแหล่งค้นคว้าทางวิทยาการสำหรับครู และนักศึกษาเนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนในภาคกลางวัน

ในเรื่องความหย่อนประสิทธิภาพในด้านการเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งความรู้ นั้น อาจเนื่องมาจากการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนไม่ได้แจ้งขอความร่วมมืออย่างจริงจังโดยเห็นว่า สถาบันภาคปกติได้รับนโยบายทางการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการว่า สถานศึกษา หน่วยงานรัฐและเอกชนควรให้ความร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา หรืออาจเห็นว่า การหยิบยืมอุปกรณ์จากโรงเรียนภาคปกติทำได้ลำบาก ทำให้เกิดความไม่สะดวกแก่เจ้าหน้าที่ที่สุดที่จะต้องทำหน้าที่จัดเก็บรักษาอุปกรณ์ในช่วงกลางคืน ส่วนการที่ไม่ได้สนับสนุนด้านสถานที่หรือแหล่งค้นคว้าความรู้ทางภาษาอาจเกิดจาก เข้าใจว่าครูผู้สอนเป็นครูในโรงเรียนภาคกลางวันสามารถใช้บริการค้นคว้าความรู้จากแหล่งวิทยาการที่มีอยู่ในโรงเรียนได้

3. ความคิดเห็นด้านทัศนคติที่มีต่อหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ครูและนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันโดยมีความคิดเห็นในระดับมากในข้อที่ว่า การจัดให้นักศึกษาเรียนรายวิชาพื้นฐานการฟัง พูด อ่าน เขียน ก่อนนับว่าเหมาะสมดี อาจเนื่องจากตัวครูผู้สอนและนักศึกษาผู้ใหญ่ต่างมองเห็นปัญหาร่วมกันว่า ปัญหาการเรียนที่สำคัญประการหนึ่งคือ การที่ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ไม่ดีพอและมีพื้นฐานความรู้แตกต่างกันมาก ซึ่งพบได้จากผลการวิจัยครั้งนี้ในสวนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น การที่ผู้เรียนมีพื้นฐานทั้ง 4 ทักษะก่อนจะช่วยให้เรียนในขั้นที่สูงขึ้นได้ดีกว่า ซึ่งการเรียนรายวิชาพื้นฐานการฟัง พูด อ่าน เขียนก่อนนี้อาจเรียนมาก่อนจากโรงเรียนภาคกลางวัน และทดสอบความสามารถหรือระดับความรู้

โดยการทำแบบทดสอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน หรืออาจทำได้โดยการเรียนรายวิชาต่าง ๆ ตั้งแต่ อังกฤษ 1 อังกฤษ 2 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน--

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ครูและนักศึกษาผู้ใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมากในข้อที่ว่า การเรียนวิชาภาษาอังกฤษช่วยให้นักศึกษามองเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาที่ใช้ติดต่อระหว่างชาติ และช่วยให้ได้ใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ผลการวิจัยซึ่งชี้ให้เห็นว่านักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุ่มณเฑียร แก่นมณี (2524 : 109) และวิโรจน์ พรหมนิเทศ (2525 : 67) ที่พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษและกิจกรรมการเรียนการสอนในทางที่ดี ซึ่งจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีความพอใจ ชอบ สนับสนุน และจะปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความเต็มใจ จึงนับได้ว่าครูผู้สอนได้ประสบผลสำเร็จในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไปกึ่งหนึ่ง เพราะนักเรียนเกิดทัศนคติที่ดี จึงไม่มีปัญหาเรื่องเบื่อหน่าย และการสนับสนุนทัศนคติที่ดีของนักศึกษาที่เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาที่ใช้ติดต่อระหว่างชาตินั้น อาจทำได้โดยผู้สอนพยายามจัดสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนได้ เรียนรู้และใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้นอีกทั้งควรเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วย เช่น การจัดกิจกรรมพิเศษในเทศกาลที่สำคัญ ๆ ตามประเพณีของชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ การจัดตั้งชุมนุมภาษาอังกฤษ การเขียนจดหมายติดต่อกับนักเรียนในต่างประเทศ (Penfriends) เป็นต้น (พิมพ์ภา นาคสุข 2527 : 97) นอกจากนี้การก่อให้เกิดความรู้สึกถึงคุณค่าของวิชาภาษาอังกฤษ จะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษา ดังที่ นิยม สุขประพันธ์ (2514 : 77-85) ศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษา และพบว่านอกเหนือไปจากด้านสติปัญญาของครูผู้สอน วิธีสอนและผู้ปกครองแล้ว ความรู้สึกในคุณค่าของภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนด้วย เช่น การที่นักเรียนมีความสนใจในวิชาภาษาอังกฤษ รับประทานอาหารที่บ้านทันทีที่มีเวลา ชอบอ่านหนังสืออ่านเล่นที่เป็นภาษาอังกฤษ ตั้งความหวังที่จะได้คะแนนสูงในการสอบ มีความหวังที่จะไปศึกษาต่อต่างประเทศ สิ่งเหล่านี้จะส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า ครูและนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากกว่าการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษช่วยให้นักศึกษาได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยสถานภาพของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ผู้เรียนจำนวนมากมีความมุ่งหวังจากการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มพูนความรู้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิกุล เลิศมงคลตระกูล ดังนั้น การที่ผู้เรียนมีความมุ่งหวังและมีทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษว่า เป็นตามที่มุ่งหวัง ย่อมแสดงว่า การเรียนวิชาภาษาอังกฤษประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ผลจากการเปรียบเทียบพบว่า ขนาดความคิดเห็นของครูข้อที่ว่า การเรียนวิชาภาษาอังกฤษช่วยให้นักศึกษาได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม มีมากกว่าขนาดความคิดเห็นของนักศึกษา อาจเกิดจากการที่นักศึกษามีความคาดหวังและมีความต้องการความรู้จากการเรียนสูงกว่าที่ผู้สอนคาดคิด หรืออาจเกิดจากนักศึกษามองไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์จากความรู้ในส่วนที่ครูผู้สอนให้เท่าที่ครูผู้สอนคาดไว้

4. เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร (การจัดการเรียนการสอน) การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3-4 วิชาภาษาอังกฤษของครูตามความคิดเห็นของครูและนักศึกษายุใหญ่พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติจริงในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ข้อที่เห็นว่า มีการปฏิบัติจริงในระดับมากคือ ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่สอน ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอน ซึ่งทั้งครูและนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ฟีนอคเชียโร (Finocchiaro 1958 : 10) แคสเวลล์ และฟอสซี่ (Casewell and Foshy 1950 : 48) ได้กล่าวถึงความสำคัญของครูว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด คือ ตัวครู ความรู้ ความชำนาญ คุณภาพครู ความกระตือรือร้นในการสอน การชวนช่วยในการหาความรู้ของครู ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งกับการวิจัย สุไร พงษ์ทองเจริญ (2520 : 50-51) และ ศรีวิชัย สุวรรณภักดี (2522 : 74-76) ที่พบว่าปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับตัวครูผู้สอนคือ ครูมีความรู้ความเข้าใจทางด้านเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษไม่แม่นยำพอ ขาดความพร้อมที่จะสอน ขาดการปรับวิธีสอนให้เหมาะสม ขาดความมั่นใจในตัวเองเพราะไม่แม่นยำในเนื้อหาหรือวิธีสอน

ครูและนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการปฏิบัติจริงในระดับน้อยในเรื่อง ผู้สอนจัดกิจกรรมทางภาษาในแนวทางที่กระตุ้นให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติ ข้อที่ว่า ผู้สอนจัดกิจกรรมและเกมเพื่อสร้างความสนใจผู้เรียน เปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกทักษะการฟังอย่างเพียงพอนอกจากนี้นักศึกษาเห็นว่าการปฏิบัติจริงในระดับน้อยคือผู้สอนใช้อุปกรณ์การสอน

ในด้านการจัดกิจกรรมทางภาษาในแนวทางที่กระตุ้นให้นักศึกษาลงมือปฏิบัตินั้น เป็นสิ่งจำเป็นตามหลักการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และการเรียนการสอนผู้ใหญ่ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ อาจแก้ไขปัญหাজำนวนนักเรียนมาก ควบคุมดูแลไม่ทั่วถึงได้ โดยการจัดกิจกรรมกลุ่ม อันเป็นการเรียนตามหลักการเรียนที่สำคัญแบบหนึ่งคือ การจัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียน (Student - activity - centered technique) ซึ่งจะยึดกิจกรรมกลุ่มเป็นสำคัญและเป็นการแก้ไขการใช้รูปแบบการเรียนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher - centered technique) ดังที่เคยปฏิบัติกันมาการจัดกิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้มีการคละเด็กอ่อนและเด็กเก่งในกลุ่มย่อย ๆ ช่วยการระดมความคิดและช่วยเหลือกันด้านการเรียน และจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนครบทุกเนื้อหาเท่า ๆ กัน โดยหมุนเนื้อหาและกิจกรรมเวียนไปตามกลุ่มต่าง ๆ

การทำกิจกรรมในกลุ่มนั้นจะแก้ไขเรื่องจำนวนนักเรียนได้อย่างดี นักเรียนทุกคนมีโอกาสได้ฝึกภาษาเท่ากันในขณะที่ฝึกในกลุ่ม ทุกคนมีโอกาสติติงหรือแนะนำกันเองได้มากกว่าที่ครูคนเดียวจะทำกับนักเรียนทั้งชั้น ดังนั้นในขณะที่มีกิจกรรมกลุ่ม ครูก็จะเดินดูได้รอบห้องคอยแนะนำและช่วยเหลือกลุ่มที่ทำได้ไม่ดีนัก (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2525 : 10-11) กิจกรรมทางภาษานี้อาจจะออกมาในรูปของเกมต่าง ๆ คุณค่าของเกมหรือการเล่นประกอบการเรียนการสอน ตามที่มีผลต่อการ (เรียนวิชาภาษาอังกฤษดังนี้ (Cruickshank 1977 : 28-32)

1. ช่วยพัฒนาทักษะทางการเรียนของนักเรียนในวิชาต่าง ๆ
2. เป็นการย้ำซ้ำทวนวิชาที่เรียนไปแล้ว
3. เป็นการเพิ่มทักษะที่ดีแก่นักเรียนที่ละน้อยด้วยตนเองและเพื่อสนองความต้องการของตนเอง

4. ช่วยเสริมการสอนของครูในวิชาต่าง ๆ ให้นำสนใจยิ่งขึ้นและช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่น่าเบื่อ

เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูและนักศึกษาผู้ใหญ่ต่อการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนว่ามีการปฏิบัติจริงในระดับน้อยในข้อที่ว่า ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกทักษะการฟังอย่างเพียงพอ จะเห็นได้ว่าเรื่องปัญหาการเรียนการสอนนั้นปัญหาการฟังภาษาอังกฤษจากเจ้าของภาษานี้เป็นปัญหาสำคัญ นักเรียนไทยอีกจำนวนมากที่ใช้เวลาเรียนภาษาอังกฤษจากเจ้าของภาษาหลายปี แต่ก็ยังไม่สามารถสนทนาภาษาอังกฤษพื้นฐานได้ ซึ่งอาจเนื่องจากการขาดการฝึกทักษะนี้จากครูผู้สอนนั่นเอง อุทัย ภิรมย์รัตน์ และเพ็ญศรี รังสิยากุล (2521 : 40) ได้กล่าวว่า นักเรียนไทยไม่เคยได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะในการฟังเลย หรือบางครั้งครูเองก็เป็นผู้สร้างนิสัยให้แก่ นักเรียนในทางที่ไม่ถูกต้อง ดังที่ พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ (2520 : 76) ได้กล่าวว่า ครูบางคนพูดไปประโยคหนึ่งแล้วก็แปลประโยคนั้นให้นักเรียนฟังเป็นภาษาไทย แทนที่จะใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจความหมายนอกจากนี้อาจเป็นเพราะครูเคยชินกับการสอนแบบเก่าคือ วิธีการสอนแปล ทำให้นักเรียนไม่เคยชินกับการฟังภาษาอังกฤษ ฉะนั้นเมื่อครูใช้ภาษาอังกฤษในการสอนจึงทำให้นักเรียนฟังครูไม่รู้เรื่องครูจึงตัดปัญหาด้วยการใช้ภาษาไทยซึ่งผิดจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่หวังให้นักเรียนสามารถฟังและเข้าใจความหมายของคำและประโยคได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาด้านนี้อันเนื่องมาจากครูผู้สอนไม่แน่ใจในการออกเสียงของตน ครูควรจะได้มีการเตรียมตัวก่อนจะเข้าสอนโดยการศึกษาคัมมือครู ซึ่งจะอธิบายรายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งวิธีการออกเสียงไว้ชัดเจนแล้ว และยังมีเทปประกอบเพื่อครูจะได้เปิดฟังเป็นการฝึกงานเองด้วยเทปเหล่านี้ได้เตรียมไว้แล้วที่ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (เตือนใจ แก้วโอกาส 2526 : 17) สำหรับปัญหาการฟังอีกประการหนึ่งซึ่งครูสอนภาษาอังกฤษประสบคือ การฝึกทักษะการฟังเทปบันทึกเสียงภาษาอังกฤษให้แก่ นักเรียน ซึ่งตามแนวหลักสูตรภาษาอังกฤษนี้เน้นและให้ความสำคัญกับการใช้เทปบันทึกเสียงเพื่อฝึกการฟังและสนทนาภาษาอังกฤษจากเจ้าของภาษาโดยตรง อาจจะมีสาเหตุเช่นเดียวกันกับที่กล่าวมาแล้วคือ นักเรียนไม่เคยได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะในการฟังเลย หรือเนื่องมาจากปัญหาการขาดแคลนเครื่องบันทึกเสียงและเทปบันทึกเสียง จึงทำให้นักเรียนขาดโอกาสที่จะได้ฝึกทักษะการฟังไป

นอกจากปัญหาทักษะการฟังแล้ว จากการวิจัยที่ผ่านมารวมทั้งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า เรื่องการฝึกทักษะการพูดเป็นเรื่องสำคัญเกี่ยวเนื่องกับทักษะการฟังด้วย การวิจัยครั้งนี้พบว่าความคิดเห็นของครูและนักศึกษาต่อข้อที่ว่า ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกทักษะการพูดอย่างเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง แต่ความคิดเห็นมีความแตกต่างกันโดยขนาดความคิดเห็นของครูมากกว่าขนาดความคิดเห็นของนักศึกษา ซึ่งให้เห็นว่าการปฏิบัติของครูไม่เพียงพอกับความต้องการและความคาดหวังของผู้เรียนจากการสอบถามความคิดเห็นของครู ครูมักเห็นว่าการใช้เวลาเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ไม่ได้ผลเนื่องจากผู้เรียนอายุ กลัวครูและไม่กล้าแสดงออก รวมทั้งเกิดจากข้อจำกัดด้านเวลาเพราะเนื้อหาเยอะ ผู้เรียนเรียนซ้ำอยู่แล้วเป็นผลให้สอนไม่ทันตามหลักสูตร ซึ่งความคิดเห็นนี้ให้เห็นว่าครูยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเองดีพอว่าบทบาทของครูผู้สอนภาษาอังกฤษนั้นจะต้องเป็นผู้กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างแท้จริงทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนและสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2526 : คำนำ) และปัญหาการฝึกทักษะการฟัง พูด นี้ อาจเกิดจากครูผู้สอนบางคนมีความเข้าใจไขว้เขวและสับสนในเรื่องการสอนและกลวิธีสอนกันมาก มีความเข้าใจผิดว่าการสอนภาษาอังกฤษเหมือนกับการสอนวิชาอื่น ๆ ซึ่งแท้จริงแล้วกลวิธีการสอนจะแตกต่างกันไปตามลักษณะเนื้อหาวิชา เช่น วิชาภาษาอังกฤษ การเรียนวิชานี้จะมีระบบที่ต้องเป็นไปตามธรรมชาติคือ เรียน ฟัง พูด อ่าน เขียน โดยธรรมชาติเด็กทุกคนจะเรียนรู้ภาษาด้วยการฟังก่อน เมื่อฟังจนเข้าใจจึงจะหัดพูด อ่านและเขียน แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ผู้เรียนไม่ได้รับการฝึกให้รู้จักฟังภาษาก่อน เนื่องจากความเข้าใจผิดของครูผู้สอน และเนื่องจากสาเหตุสำคัญคือ การไม่สามารถจัดสรรบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญหรือเรียนรู้มาทางด้านวิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นผู้สอนในโรงเรียนต่าง ๆ ได้ทุกโรงเรียนเพราะปัญหาทางด้านการบริหารและเศรษฐกิจ (อุทัย ภิรมย์รัตน์ และ เพ็ญศรี รังสิยากุล 2521 : 87 ศรีวิไล บุญยศิริณะ 2524 : 8)

เกี่ยวกับข้อที่ว่าครูผู้สอนใช้อุปกรณ์การสอนช่วยเร้าความสนใจผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่างกับนักศึกษา โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับน้อย สาเหตุที่นักศึกษามีขนาดความคิดเห็นในระดับน้อยกว่านี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความต้องการให้ครูใช้อุปกรณ์การสอนมากกว่าที่ครูปฏิบัติหรือเห็นว่าควรปฏิบัติ

นอกจากนี้นักศึกษาอาจมองเห็นว่าการเรียนภาษาอังกฤษมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ฝึกทักษะต่าง ๆ และการเรียนทักษะต่าง ๆ ได้ดีและสนุกจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ช่วย เช่น การฟังจากเทป การวิจัยปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์ครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรนุช รัตนประสิทธิ์ (2503 : 32-33) วิรัตน์ ไวยกุล (2512 : 103) จันตรี กุญตะวาทีน (2521 : 71) และธีรพงศ์ แก่นอินทร์ (2525 : 83-86) ว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดแคลนอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเช่น หนังสือ เทปบันทึกเสียง ครูบางคนไม่ได้ใช้อุปกรณ์การสอนเนื่องจากเห็นว่าเสียเวลา ครูไม่มีเวลาและความสามารถในการผลิตอุปกรณ์ โรงเรียนขาดอุปกรณ์เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุน

5. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักศึกษาผู้เรียนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับที่ 3-4 เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงพบว่า ทั้งผู้บริหาร ครู และนักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสอดคล้องกัน โดยเห็นว่าปัญหาสำคัญคือปัญหาที่เกิดจากตัวผู้เรียนเองที่มีพื้นฐานความรู้ไม่ดี พื้นความรู้ต่างกัน อายุ และไม่กล้าแสดงออก ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้ใหญ่ที่มาเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่มีลักษณะแตกต่างจากเด็กที่มาเรียนในโรงเรียนภาคปกติ เช่น การไม่จำกัดอายุของผู้เรียนตามหลักการเปิดโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นผลที่ทำให้มีผู้เรียนซึ่งมีความแตกต่างกันมาก ทั้งฐานะและเศรษฐกิจ อายุ และย่อมรวมกับพื้นฐานทางการศึกษา ลักษณะจำกัดอื่น ๆ เช่น เป็นผู้ไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนภาคกลาง วัน เนื่องมาจากการมีระดับความรู้ไม่ดีพอ หรือการมีฐานะยากจน การมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบ การต้องออกจากโรงเรียน ละทิ้งการเรียนมาเป็นเวลานาน ข้อจำกัดต่าง ๆ ย่อมมีผลกระทบต่อลักษณะผู้เรียน จึงเป็นหน้าที่ที่ครูผู้สอนจะต้องสร้างบรรยากาศทางการเรียนโดยอาศัยหลักการและจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่อย่างมาก

ปัญหาอื่น ๆ ที่พบและสอดคล้องกันคือ ปัญหาการขาดอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเนื่องจากไม่ได้ได้รับการสนับสนุนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในส่วนนี้สอดคล้องกับส่วนสอบถามความคิดเห็น เรื่องการเตรียมความพร้อมของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการใช้หลักสูตรและการใช้หลักสูตร (การจัดการเรียนการสอน) ของครู ซึ่งในเรื่องนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนเร่งแก้ไขโดยจะให้ความพยายามในการขอความช่วยเหลือจาก

โรงเรียนภาคกลางวัน โดยออกเป็นนโยบายที่ชัดเจนขึ้นในปีการศึกษาถัดไป จะผลิตอุปกรณ์บางอย่างเช่น ชาร์ต (chart) ให้แก่ทางโรงเรียน มีความพยายามที่จะขอใช้ประโยชน์จากโรงเรียนภาคปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เช่น พิจารณาโรงเรียนที่จะเปิดทำการสอนการศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 5 ก็จะพิจารณาจากโรงเรียนที่มีการสอนถึงระดับมัธยม 6 ทั้งนี้เพื่อจะได้อาศัยวัสดุหลักสูตรอุปกรณ์จากทางโรงเรียน (สัมภาษณ์อาจารย์สมชัย พูนทอง 2530)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผลงานวิจัยและจากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ครูผู้สอน และผู้วิจัยอื่นดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

1. ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การสอน
2. ควรขอความร่วมมือจากโรงเรียนภาคกลางวันในเรื่องการขอใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนโดยร่วมหาวิธีที่เหมาะสมในการช่วยรับผิดชอบการยืมและจัดเก็บรักษาในภาคกลางคืน
3. ควรจัดให้มีการอบรมครูผู้สอนโดยวิธีการอื่น เช่น ศึกษากรณีปัญหา หาวิธีแก้ปัญหา การอบรมเชิงปฏิบัติการ
4. ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาคเรียนละ 1 ครั้ง แทนปีละ 1 ครั้ง
5. ศึกษาวิเคราะห์จากกรรมการศึกษานอกโรงเรียนควรถาโอกาสในการพบปะพูดคุยกับครูผู้สอน หรือหาวิธีสอบถาม การประเมิน หรือสำรวจสภาพการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1. ครูควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกทักษะการฟัง พูด ให้มากขึ้น
2. ครูควรจัดกิจกรรมและเกมทางภาษาเพิ่มขึ้น
3. ควรพยายามใช้หลักการสอนและหลักจิตวิทยาการเรียนรู้อุผู้ใหญ่ในการจัดการเรียนการสอน
4. ครูควรพยายามกระตุ้นให้นักศึกษากล้าแสดงออก

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้วิจัย

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 วิชาภาษาอังกฤษ ในส่วนภูมิภาค
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนในโรงเรียนภาคปกติ และนักศึกษาผู้ใหญ่ในโรงเรียนผู้ใหญ่ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครู
3. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอน วิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย